

(Utdrag fra boken Norge på terskelen, Oslo, desember 2000

(<http://www.skagestad.info/BokNorgePaaTerskelen2000.pdf>), s.104-105)

Idretten -- Den organiserte, institusjonaliserte og prestasjonsrettede sportsvirksomhet.

Mer enn noe annet enkeltfenomén skulle idretten sette sitt preg på det 20. århundre, -- til hverdag og til fest. Middel til selvrealisering for de mange aktive. Tidtrøyte, underholdning, samtaletema, og besettende identifikasjons- og tilbedelsesobjekt for de enda flere passive. Med lanseringen i 1896 av de *moderne Olympiske Leker* gikk startskuddet for et løp som skulle sette den senere så omtalte **globaliseringen** fullstendig i skyggen. En verdslig verdensreligion vokste frem, med dyrkelse av menneskekroppens ytelser som credo, og ellers komplett med idoler, symboler, ritualer og dogmer med tilhørende moralbud (så som amatørskapets kyskhetsideal, - senere forlatt under påvirkning av markedskreftenes fristelser, men i vår tid erstattet av anti-dop-moralismen). Et religionssubstitutt som kunne tilby, om ikke den evige frelse, så iallfall solide og resirkulérbare doser av karisma, ekstase og katharsis. Og ikke å forglemme: Et ypperstepresteskap -- "*Ringenes Herrer*" og de internasjonale særforbunds toppledere -- som forvalter av de sanne idrettslige verdier. Og dette handler om *virkelige* verdier (jfr. **Verdidebatten**) som gir maktstatus i storpolitikken og finansverdenen såvel som på idrettens egne arenaer. For idretten er ikke bare fysisk fostring og religionsurrogat, den handler også om politikk og pengemakt.

Heller ikke Norge slapp unna. Vi var tvertimot blant de aller ivrigste til å komme oss *på banen*.

At kroppsøving er sunt, har vi lært, men det er ikke nok! Idretten handler om å sprengre grenser, i alle fall *utvide* dem. *Kroppskultur* er det styrende ledd i *det utvidede kulturbegrep*, med utvidelse i *topp* såvel som i *bredde*. Og idretten er ikke bare internasjonal: I ethvert moderne nasjonsbyggingsprosjekt er idretten selve prikken over i'en, det samlende symbolet på vår felles vellykkethet. Hvor vellykket dette kunne være, lærte vi på 1970-tallet av **DDR**, -- idrettens stormakt, en posisjon

som Norge senere har strevet iherdig for å overta. På Lillehammer i 1994 fikk vi lønn for strevet, riktignok først etter en opprivende kjetter-strid med Den Internasjonale Olympiske Komité over hvordan Den Rette Læres liturgiske arv og tarv skulle ivaretas (er det noen som husker *Fakkelstafetten*, mon tro?).

-- Hva betyr det for Norge at vi har gode idrettsutøvere? Dette nasjonalkulturelle kjernes spørsmålet ble meget betimelig tatt opp av Aftenposten 24. august 2000 i et dyptloddende intervju med landets *kulturminister*, som ufortrødent kunne fastslå at "...fremfor alt betyr det noe for vår egen selvfølelse".

Ved terskelen til det 21. århundre er Norge ikke bare *på banen*, vårt idrettslige nasjonsbyggingsprosjekt er så til de grader *i forkant* at vi kanskje kunne fortjene å ta en pust i bakken, f.eks. fem minutter røyk og hvil? Å nei du, den går ikke. Dette prosjektet blir vi ikke kvitt så lett...